

HANDLEIDING NEDERLANDSE LES

**LANDINGSPROGRAMMA
Oekraïense kinderen
AMSTELVEEN**

Beste collega,

Wat fijn dat jij je gaat inzetten voor de Nederlandse les in het landingsprogramma voor de Oekraïense kinderen in Amstelveen!

De Nederlandse les maakt deel uit van het zgn. *landingsprogramma*. Dit is een programma wat elke (werk)dag aangeboden wordt aan de Oekraïense kinderen van 9.40 – 14.00 uur en bestaat uit sport en spel (Sportservice Amstelveen), culturele activiteiten (Platform C), Oekraïense les (Oekraïense zondagschool) en 1 uur Nederlandse les. Participe verzorgt een 'naschools' programma van 15.00 – 18.00 uur en op de zaterdagen.

Dit lesprogramma is speciaal ontwikkeld voor het landingsprogramma. Het is gebaseerd op het startpakket NT2 van LOWAN en aangepast aan de leeftijd (6-12 jaar) en de organisatie (elke dag een uur Nederlandse les). We hebben de kinderen gesplitst in 2 leeftijdsgroepen: 6-9 jaar en 10-12 jaar. Naast leerkrachten zijn er ook dagelijks vrijwilligers aanwezig die zowel Nederlands of Engels als Oekraïens/ Russisch spreken. De locatie is Uilenstede 106, 1183 AM Amstelveen.

De uitgangspunten voor dit lesprogramma:

- Het is 1 uur per dag, van maandag- vrijdag
- Het moet vooral leuk zijn om met de Nederlandse taal bezig te zijn. Dus veel liedjes, spelletjes en activiteiten en weinig werkbladen. Ook is er - vooralsnog- voor gekozen om niet met laptops te gaan werken omdat we vermoeden dat de kinderen al voldoende schermtijd per dag hebben om de tijd te doden.
- De handleiding is zo gemaakt dat er zonder veel voorbereiding gestart kan worden. De materialen die nodig zijn, zijn al aanwezig.

Goed om te weten voordat je start:

De kinderen waaraan je les gaat geven, hebben de afgelopen weken behoorlijk wat meegemaakt. Het is belangrijk om hier rekening mee te houden. De aanpak die wij willen hanteren is **traumasensitief**. Op onderstaande site vind je heel helder en bondig wat dit

inhoudt. https://www.augeomagazine.nl/nl/magazine/11525/813554/zo_doe_je_dat_-_iedereen_kan_traumasensitief_werken.html#:~:text=Doe%20bijvoorbeeld%20groepsvormende%20spelletjes%20of,zich%20beter%20ontspannen%20en%20ontwikkelen.&text=Kinderen%20met%20ingrijpende%20jeugdervaringen%20hebben,gepast%20zijn%20in%20welke%20situatie.

Praktische tips/ opmerkingen:

- Per dag kan het aantal leerlingen verschillen. Gezinnen gaan in en uit de noodopvang, sommige gaan na een paar dagen door naar een andere gemeente of naar particuliere opvang. De kinderen uit de noodopvang nemen sowieso deel, de verwachting is dat kinderen uit particuliere opvanginitiatieven ook aan gaan sluiten maar die zijn nog niet goed in beeld.
- Verdeel de leerlingen per opdracht in groepjes als er voldoende mensen en materialen zijn om dit te doen
- Deze handleiding zullen we ook via een digitale omgeving delen. Zodra er een schema / indeling is, worden de lesdagen verdeeld over de leerkrachten en weet je dus wanneer je welke les zult geven.
- In de leslokalen ligt ook een uitgeprinte versie van de handleiding. Kruis in het schema aan wat je wel / niet gedaan hebt. We werken (waarschijnlijk) met veel verschillende mensen samen dus goed afstemmen is dan belangrijk.

- Om een taal te leren is veel herhaling vooral belangrijk. Je herhaalt dus ook de woorden die de dag(en) ervoor zijn aangeleerd. Heb je tijd over? Ga dan niet nieuwe / andere woorden aanleren maar vooral herhalen wat al geweest is.
- Tijdens de startdag maken we naambadges voor de kinderen. Deze naambadge laten ze op de tafel liggen en nemen ze dus niet mee naar het hotel / huis.
- Er zijn 2 Facebookgroepen die interessant zijn om te volgen: **Nieuwkomers in de klas** en **Kind uit Oekraïne in de klas**. Laat je vooral inspireren door de dingen die hierin gedeeld worden, maar bedenk wel dat hoe goed bedoeld ook, de kwaliteit van wat er gedeeld wordt niet altijd even goed is. Mocht je materialen willen gebruiken / invoegen stem dit dan even af met Ellen.

Handig kan zijn om bijvoorbeeld jezelf 'Goedemorgen' in het Oekraïens te leren; **Доброго ранку** / Dobroho ranku/
Via Google translate vind je eenvoudig de juiste woorden en de juiste uitspraak.

Hetzelfde geldt voor 'Tot morgen!' **побачимось завтра** / pobachymos' zavtra/
aan het einde van de les. En daarbij ook het Nederlands erbij te zeggen.

Ga je les geven aan kinderen/jongeren uit Oekraïne, dan is het wellicht goed te weten hoe het onderwijs in Oekraïne georganiseerd is. Ook om ouders uitleg te geven over het Nederlandse onderwijssysteem is het belangrijk beide onderwijssystemen met elkaar te kunnen vergelijken.

Kinderen tot 6 jaar

Net als in Nederland bestaat er kinderopvang in Oekraïne. Indien ouders hiervoor kiezen kunnen ze hun kinderen vanaf 2 jaar naar een kinderopvang brengen. Hier wordt aandacht besteed aan spelen, opvoeden en sociale ontwikkeling. Kinderen worden vanaf 5 jaar voorbereid op het naar school gaan. De leerplicht in Oekraïne duurt 9 jaar.

- Vier jaar lager onderwijs voor 6/7-10/11 jarigen.
- Vijf jaar voortgezet onderwijs voor 10/11-15/16 jarigen.

Kinderen vanaf 6 jaar

Kinderen in Oekraïne gaan vanaf ongeveer 6 jaar naar het lager onderwijs. In het lager onderwijs (pochatkova osvita) wordt aandacht besteed aan lezen, schrijven, rekenen, spreekvaardigheid en sociale vaardigheden. Daarnaast staan ook de vakken lichamelijke opvoeding, kunst, muziek en natuur op het rooster.

Jongeren vanaf 10 jaar

Na 4 jaar lager onderwijs volgt de eerste fase van het voortgezet onderwijs. Deze duurt 5 jaar. Het basiscurriculum voor het voortgezet onderwijs bevat een aantal verplichte exacte vakken, sociale vakken en humaniora (studie van taal, geschiedenis en cultuur). Deze periode wordt afgesloten met een certificaat. Het niveau van dit certificaat is in Nederlandse termen vergelijkbaar met dat van 3 jaar algemeen voortgezet onderwijs.

De tweede fase van het voortgezet onderwijs duurt ten hoogste 2 jaar. Het aantal examenvakken is tenminste vijftien, inclusief twee schriftelijke verplichte examens (Oekraïens en geschiedenis) en drie keuzevakken. Deze tweede fase wordt afgesloten met een getuigschrift.

Voor toelating tot het hoger onderwijs moeten leerlingen deelnemen aan een onafhankelijk toelatingsexamen. Dit toelatingsexamen is competitief. De beste kandidaten worden voor de hogere onderwijsinstellingen geselecteerd.

Taal

Binnen het onderwijs zijn Oekraïens en/of Russisch de meest gebruikte talen . Van het midden tot het Westelijke gedeelte van het land is Oekraïens de moedertaal. Hier wordt het onderwijs in Oekraïens verzorgd. In het Oostelijke gedeelte is dit Russisch. Hier wordt het onderwijs dus vooral in Russisch verzorgd.

In het midden van Oekraïne zie je zowel scholen die het onderwijs in Oekraïens als in Russisch verzorgen. Hierbij mogen ouders kiezen naar welke school ze hun kinderen laten gaan. Russisch blijft hier overheersend. Pools, Hongaars of Roemeens zijn talen die alleen plaatselijk worden toegepast. Dit vooral in de steden/dorpen die aan de desbetreffende landen grenzen. Voor andere delen van Oekraïne zijn dit vreemde talen.

In 2017 waren er van de 15.000 scholen in Oekraïne zo'n 580 scholen die in het Russisch onderwijs verzorgden, 75 scholen die in het Roemeens lesgeven, 71 scholen in het Hongaars en 5 in het Pools. In datzelfde jaar werd door President Porosjenko bij wet verplicht vanaf de vierde klas onderwijs in de Oekraïense taal te verzorgen. Vanaf de vijfde klas mogen er twee vakken in een EU-taal worden onderwezen. Dit sluit Russisch uit, maar maakt het mogelijk om sommige vakken in het Hongaars, Pools of Roemeens te volgen. Daarnaast mag een minderheidstaal als vak worden gekozen.

De Oekraïense taal is eeuwenlang onderdrukt. De jaren van onderdrukking hebben hun stempel gedrukt op de taal. Ze bevat nog steeds sporen van de taalvormingen van de bezetters, wat heeft geleid tot het vormen van regionale dialecten en gemixte talen, waarvan de meest bekende het Surzhyk is.

Met dank aan Olga Marchenko

Ria Goedhart

ria.goedhart@hu.nl

www.nieuwkomers.hu.nl

Seminarium voor Orthopedagogiek

Hogeschool Utrecht

Bronnen:

<http://nl.meetinghalfway.eu/2017/11/mijn-taal-mijn-thuis-oekraïens/>

<https://www.nuffic.nl/onderwijssystemen/oekraïne>

Startdag

Gedaan?	Woorden:	Kleuren:	Materiaal:	Klaarzetten:
	-mijn naam is... - ik heet -Ik ben een jongen/meisje -Hoe heet jij? wat is jouw naam?		- bal - stiften - wit A4 papier - telefoon met speaker - bladen "mijn naam is" en "ik ben een jongen/ meisje"	Google Translate (voor als er geen tolk is)
	<u>Woorden aanbieden</u> Maak de kinderen duidelijk d.m.v. gebaren/wijzen 'Mijn naam is (je eigen naam)'. Let erop dat je langzaam spreekt. Wijs ook op de bladen waarop je het geschreven hebt (voor de kinderen die kunnen lezen). Laat de tolk eventueel vertalen als de kinderen het niet begrijpen. Zeg: mijn naam is.... en wijs op jezelf. Laat de kinderen je nazeggen 'Mijn naam is (+eigen naam)'. Geef een teken aan de kinderen dat ze het mogen nazeggen. Herhaal dit een paar keer. Leg aan de kinderen uit (m.b.v. de voorbeelden) dat je kunt zeggen "mijn naam is...." of "ik heet....." Wijs een kind aan die zijn naam zegt. Wat is jouw naam? Herhaal 'Mijn naam is (met de naam van het kind)'. Doe dit bij verschillende kinderen voor. Varieer in 'mijn naam is....' en 'ik heet....' Laat (als ze dit durven) het kind het zelf herhalen.			
	<u>Kort spel</u> Ga in een kring staan en gooi de bal rustig naar elkaar over. Als je de bal vangt zeg je 'Mijn naam is (+eigen naam)', vervolgens gooi je de bal weer naar een ander en wordt het herhaald. Probeer te variëren in 'mijn naam is'... en 'ik heet'... Als de kinderen dit lastig vinden kies je voor 'mijn naam is'....)			
	<u>Woorden aanbieden</u> Maak de kinderen duidelijk d.m.v. gebaren/wijzen 'Ik ben een meisje' en 'Ik ben een jongen'. Wijs ook op de bladen waar het in het Nederlands en Oekraïens op staat.			

	Let erop dat je langzaam spreekt. Laat de tolk eventueel vertalen als de kinderen het niet begrijpen. Laat de meisjes je nazeggen 'Ik ben een meisje'. en doe dit ook met de jongens. Geef een teken aan de kinderen dat ze het mogen nazeggen. Probeer de kinderen vervolgens zelf de hele zin te laten zeggen: 'Ik ben een meisje/jongen'.
	<u>Kort spel</u> Ga weer in een kring staan en gooi de bal rustig naar elkaar over. Als je de bal vangt zeg je 'Mijn naam is (en eigen naam) en ik ben een jongen/meisje', vervolgens gooi je de bal weer naar een ander en wordt het herhaald.
	<u>Activiteit</u> De kinderen schrijven met mooie letters hun naam groot op het papier en versieren het blad. Terwijl de kinderen hieraan werken, loop je rond en laat je alle kinderen op 1 A4 hun naam noteren en zeg je nogmaals 'Mijn naam is (+eigen naam), vervolgens vraag je hen 'Wat is jouw naam?' Probeer de kinderen te laten antwoorden met het zinnetje 'Mijn naam is'. Schrijf met behulp van de tolken ook de naam in het Latijn alfabet erachter.

Dag 1 thema Op school

Gedaan?	Woorden: de meester de juf het kind de groep	Kleuren: blauw geel groen	Materiaal: woordplaten aanwijskaart grote doek kleurplaten "doolhof" kleurenkaartjes in de kleuren blauw, geel, groen (alle tinten)	blauwe kleurenkaart gele kleurenkaart groene kleurenkaart liedtekst	Klaarzetten: liedje dagen van de week https://www.youtube.com/watch?v=xeDqDiAm-EY
	<u>Woorden aanbieden</u> Laat de platen van de woorden één voor één zien en spreek het woord (met lidwoord) rustig uit. Wijs ook in het echt aan indien mogelijk of laat zien. Nadat alle woorden aan bod gekomen zijn moeten de kinderen de woorden nazeggen. Laat de plaat zien, spreek het woord rustig uit en geef een teken aan de kinderen dat ze het mogen nazeggen. Herhaal dit, maar varieer met de manier van nazeggen: hard, zacht, langzaam, staand en stap op je plaats per woord en lidwoord, met je vuisten voor je en 'boxen' per woord en lidwoord, etc.				

	<u>Kort spel</u> Leg de kaarten verspreid door de ruimte neer of hang op. Laat de kinderen duidelijk zien welke plaat waar ligt en spreek de woorden nogmaals uit. De kinderen gaan staan. Zeg een woord, de kinderen lopen naar de juiste plaat. Mix de woorden steeds en voer het tempo langzaam op.			
	<u>Kleuren aanbieden</u> Laat de blauwe kaart zien en spreek het woord "blauw" rustig uit. Noem de kleur herhaaldelijk. Bied op dezelfde manier de kleuren geel en groen aan. Willen de kinderen het woord nazeggen? Leuk! Maar niet verplicht. Wijs spullen / materialen / kleding van de kinderen in de lesruimte aan, die blauw, geel of groen zijn. Zeg "ik zie een blauwe trui" (aanwijzen, aanraken). Na een paar keer voordoen kunnen de kinderen de kleur ook zelf zoeken in de ruimte en aanwijzen.			
	<u>Kort spel</u> Verspreid de kleurenkaartjes over de vloer. De kleuren geel, blauw en groen moeten op een paar meter afstand van elkaar liggen. De kinderen gaan staan. Noem een kleur. De kinderen zoeken een kaartje van die kleur op. Mix de kleuren steeds (zeg dus ook b.v. twee of drie keer blauw achter elkaar) en voer het tempo langzaam op.			
	<u>Activiteit</u> De kinderen kleuren de doolhof kleurplaat met potlood of stift. Ze mogen alleen de tot nu toe geleerde kleuren gebruiken.			
	<u>Kimspel</u> Leg de woordkaarten neer en de kleurenkaarten. Benoem de woorden en kleuren weer. Dek de kaarten af met de doek. Laat de kinderen hun ogen dicht doen en haal 1 kaart weg. De ogen mogen open, de doek wordt weggehaald en de kinderen kijken welke kaart er weg is. Laat een kind dat het weet op de aanwijkskaart aanwijzen wat weg is en benoem het woord nogmaals. Herhaal.			
	<u>Liedje</u> Laat het lied van de dagen van de week horen en zien indien mogelijk en het bekijk op de kalender welke dag van de week het is (op het whitebord hangen kaartjes van de dagen van de week en de maanden. Zet met stift 'het nummer van de dag' voor de maand en het jaartal erachter. VRIJDAG 25 MAART 2022			
Dag 2 thema Op school				
Gedaan?	Woorden: de pen	Kleuren: rood	Materiaal: grote doek liedtekst	Klaarzetten:

	het potlood het boek het papier	zwart wit	woordplaten A5 papiertjes pennen potloden aanwijskaart	zwarte kleurenkaart rode kleurenkaart witte kleurenkaart kleurplaten kleurenkaartjes	liedje dagen van de week https://www.youtube.com/watch?v=xeDqDiAm-EY
	<u>Liedje</u> Laat het lied van de dagen van de week horen en zien indien mogelijk en het schrijf bij de kalender welke dag van de week het is.				
	<u>Woorden aanbieden</u> Laat de platen van de woorden één voor één zien en spreek het woord (met lidwoord) rustig uit. Wijs ook in het echt aan indien mogelijk of laat zien. Nadat alle woorden aan bod gekomen zijn moeten de kinderen de woorden nazeggen. Laat de plaat zien, spreek het woord rustig uit en geef een teken aan de kinderen dat ze het mogen nazeggen. Herhaal dit, maar varieer met de manier van nazeggen: hard, zacht, langzaam, staand en stap op je plaats per woord en lidwoord, met je vuisten voor je en 'boxen' per woord en lidwoord, etc.				
	<u>Kort spel</u> Leg de pennen, potloden, papieren en boeken door elkaar op tafel. Noem het woord, de kinderen pakken het ding. Daarna terugleggen op de tafel op dezelfde manier. Noem een woord, de kinderen leggen het terug. Als alles weer op de tafel ligt krijgen de kinderen één ding: een pen, een potlood, een papier of een boek. Ze zitten op hun stoel. Noem een woord, de kinderen die dat ding in hun hand hebben gaan staan. Daarna weer zitten, noem een ander woord. Mix de woorden steeds en voer het tempo langzaam op.				
	<u>Activiteit</u> De kinderen krijgen een papiertje en kiezen pennen of potloden om een tekening mee te maken of iets te schrijven.				
	<u>Kleuren aanbieden</u> Laat de rode kleurenkaart zien en spreek het woord "rood" rustig uit. Noem de kleur herhaaldelijk. Bied op dezelfde manier de kleuren zwart en wit aan. Willen de kinderen het woord nazeggen? Leuk! Maar niet verplicht. Wijs spullen/materialen/kleding van de kinderen in de lesruimte aan, die rood, zwart of wit zijn. Zeg "ik zie een rode trui" (aanwijzen, aanraken). Na een paar keer voordoen kunnen de kinderen de kleur ook zelf zoeken in de ruimte en aanwijzen.				

	<u>Kort spel</u> Verspreid de kleurenkaartjes over de vloer. De kleuren rood, zwart en wit moeten op een paar meter afstand van elkaar liggen. De kinderen gaan staan. Noem een kleur. De kinderen zoeken een kaartje van die kleur op. Mix de kleuren steeds (zeg dus ook b.v. twee of drie keer rood achter elkaar) en voer het tempo langzaam op.
	<u>Activiteit</u> De kinderen kleuren een kleurplaat met potlood of stift. Ze mogen alleen de tot nu toe geleerde kleuren gebruiken. Laat de kinderen die dit willen de naam van de kleuren erbij schrijven (in het Oekraïens en het Nederlands)
	<u>Kimspel</u> Leg de woordplaten neer en de kleurenkaarten. Benoem de woorden en kleuren weer. Dek alles af met de doek. Laat de kinderen hun ogen dicht doen en haal 1 kaart weg. De ogen mogen open, de doek wordt weggehaald en de kinderen kijken wat er weg is. Laat een kind dat het weet op de aanwijkskaart aanwijzen wat weg is en benoem het woord nogmaals. Herhaal.
	<u>Liedje</u> Laat het lied van de dagen van de week horen en zien indien mogelijk.

Dag 3 thema Op school

Gedaan?	Woorden: de gum de liniaal het kleurpotlood de schaar	Kleuren: oranje bruin roze	Materiaal: liedtekst woordplaten, ook van dag 1/2 gummen linialen kleurpotloden scharen kleurplaat "vlinder" plakstiften	oranje kleurenkaart bruine kleurenkaart roze kleurenkaart kleurenkaartjes aanwijkskaart grote doek tijdschriften	Klaarzetten: liedje dagen van de week https://www.youtube.com/watch?v=xeDqDiAm-EY
	<u>Liedje</u> Laat het lied van de dagen van de week horen en zien indien mogelijk en het schrijf bij de kalender welke dag van de week het is.				
	<u>Voorkennis ophalen</u>				

	Laat de 8 platen van de woorden van dag 1 en 2 één voor één zien en benoem het woord. Daarna laat je een plaat zien en zegt een woord, dit hoeft niet het juiste woord bij het plaatje te zijn! Laat de kinderen met een duim omhoog of een duim omlaag aangeven of het woord goed is bij het plaatje.
	<u>Woorden aanbieden</u> Laat de platen van de nieuwe woorden één voor één zien en spreek het woord (met lidwoord) rustig uit. Wijs ook in het echt aan indien mogelijk of laat zien. Nadat alle woorden aan bod gekomen zijn moeten de kinderen de woorden nazeggen. Laat de plaat zien, spreek het woord rustig uit en geef een teken aan de kinderen dat ze het mogen nazeggen. Herhaal dit, maar varieer met de manier van nazeggen: hard, zacht, langzaam, staand en stap op je plaats per woord en lidwoord, met je vuisten voor je en 'boxen' per woord en lidwoord, etc.
	<u>Kort spel</u> Leg de gummen, linialen, kleurpotloden en scharen door elkaar op tafel. Noem het woord, de kinderen pakken het ding. Daarna terugleggen op de tafel op dezelfde manier. Noem een woord, de kinderen leggen het terug. Als alles weer op de tafel ligt krijgen de kinderen één ding: een gum, een liniaal, een kleurpotlood of een schaar. Ze zitten op hun stoel. Noem een woord, de kinderen die dat ding in hun hand hebben gaan staan. Daarna weer zitten, noem een ander woord. Mix de woorden steeds en voer het tempo langzaam op.
	<u>Kimspel</u> Leg de woordplaten van dag 1 neer en de spullen van de woorden van dag 2 en 3. Benoem de woorden weer. Dek alles af met de doek. Laat de kinderen hun ogen dicht doen en haal 1 plaat of ding weg. De ogen mogen open, de doek wordt weggehaald en de kinderen kijken welke kaart er weg is. Laat een kind dat het weet op de aanwij斯卡art aanwijzen wat weg is en benoem het woord nogmaals. Herhaal. Breid eventueel uit met dat per keer twee dingen weggehaald worden.
	<u>Kleuren aanbieden</u> Laat de oranje kleurenkaart zien en spreek het woord "oranje" rustig uit. Noem de kleur herhaaldelijk. Bied op dezelfde manier de kleuren bruin en roze aan. Willen de kinderen het woord nazeggen? Leuk! Maar niet verplicht. Wijs spullen/materialen/kleding van de kinderen in de lesruimte aan, die oranje, bruin of roze zijn. Zeg "ik zie een oranje trui" (aanwijzen, aanraken). Na een paar keer voordoen kunnen de kinderen de kleur ook zelf zoeken in de ruimte en aanwijzen.
	<u>Kort spel</u> Verspreid de kleurenkaartjes over de vloer. De kleuren rood, zwart en wit moeten op een paar meter afstand van elkaar liggen. De kinderen gaan staan. Noem een kleur. De kinderen zoeken een kaartje van die kleur op. Mix de kleuren steeds (zeg dus ook b.v. twee of drie keer rood achter elkaar) en voer het tempo langzaam op.
	<u>Activiteit</u>

De kinderen beplakken de vlinder kleurplaat met gekleurd papier of papier uit tijdschriften. Ze mogen alleen de tot nu toe geleerde kleuren gebruiken. Leg nogmaals de nadruk op het woord schaar. Laat de kinderen die dit willen de naam van de kleuren erbij schrijven (in het Oekraïens en het Nederlands)

Dag 4 thema Op school

Gedaan?	Woorden :	Kleuren:	Materiaal:	Klaarzetten:
	de muur het raam de stoel de tafel de deur	paars grijs	liedtekst materialen in alle platen van de woorden aangeleerde platen van de kleuren kleuren kleurenkaartjes paars en grijs in diverse tinten	liedje dagen van de week https://www.youtube.com/watch?v=xeDqDiAm-EY liedje nima naja https://www.youtube.com/watch?v=DRqpOt4JvsQ
	<u>Liedje</u> Bekijk de kalender: Welke dag is het vandaag? Welke datum? Vul de datum in. "Vandaag is hetdag, maart, 2022. Zing het liedje van de dagen van de week (laat horen en zo mogelijk ook zien, zie link hierboven) Dan voor de tweede keer zingen, en afspreken: Welke dag is het vandaag? Die dag mag je niet zingen! (gebaar: ritssluiting op je mond)			
	<u>Voorkennis ophalen</u> Leg alle materialen / spullen die passen bij de woorden van dag 1, 2 en 3 op de grond of op tafel, zodat iedereen ze kan zien. Kijk naar de woordkaarten die er al hangen van dag 1, 2 en 3. Noem ze alle 12, maar in willekeurige volgorde. Maak er een zoekactiviteit van voor jezelf, doe alsof je "het potlood" zoekt. Kan een van de kinderen de goede woordkaart aanwijzen? Kan een van de kinderen het potlood pakken? Herhaal het woord: "Ah! het potlood!" en nodig de kinderen uit, het woord na te zeggen.			
	<u>Woorden aanbieden:</u> de muur, het raam, de stoel, de tafel, de deur Laat de platen van de nieuwe woorden één voor één zien en spreek het woord (met lidwoord) rustig uit. Wijs ook in het echt aan indien mogelijk of laat zien. Nadat alle woorden aan bod gekomen zijn moeten de kinderen de woorden nazeggen. Laat de plaat zien, spreek het woord rustig uit en geef een teken aan de kinderen dat ze het mogen			

	nazeggen. Herhaal dit, maar varieer met de manier van nazeggen: hard, zacht, langzaam, staand en stap op je plaats per woord en lidwoord, met je vuisten voor je en 'boxen' per woord en lidwoord, etc.
	<u>Kort spel met de zojuist aangeleerde woorden</u> verdeel de vier woordkaarten die je zojuist hebt gebruikt over de lesruimte, op een afstand die uitnodigt tot rennen in de ruimte. Zorg er dus ook voor dat rennen mogelijk is. Noem een woord. De kinderen rennen er naar toe. Geef één leerling de opdracht de kaart omhoog te houden. Noem het woord nogmaals, laat herhalen. Elk woord kan drie of vier keer aan bod komen.
	<u>Voorkennis kleuren ophalen</u> Laat de 9 kleurkaarten van dag 1, 2 en 3 zien, spreek de kleurnaam rustig uit, en zoek voorwerpen of kledingstukken van die kleur. Stimuleer de kinderen om mee te zoeken. Stimuleer de kinderen om de kleurnamen uit te spreken.
	<u>Kleuren aanbieden</u> Laat de paarse kaart zien en spreek het woord "paars" rustig uit. Noem de kleur herhaaldelijk. Bied op dezelfde manier de kleur grijs aan. Willen de kinderen het woord nazeggen? Leuk! Maar niet verplicht. Wijs spullen/materialen/kleding van de kinderen in de lesruimte aan, die paars of grijs zijn. Zeg "ik zie een paarse trui" (aanwijzen, aanraken). Na een paar keer voordoen kunnen de kinderen de kleur ook zelf zoeken in de ruimte en aanwijzen.
	<u>Kort spel</u> Verspreid alle kleurenkaartjes paars en grijs over de tafel. De kinderen staan om de tafel. Noem een kleur. De kinderen zoeken een kaartje van die kleur op. z Zeg ook twee of drie keer paars achter elkaar. Voer het tempo langzaam op. Omdat er vandaag slechts twee nieuwe kleuren worden geleerd moet je niet te lang hiermee doorgaan. Laat een kind twee extra kleuren kiezen. Leg van de gekozen kleuren alle aanwezige tinten bij de kaartjes op tafel. Goed gemengd. Zolang het leuk blijft kun je er nog meer nieuwe kleuren aan toevoegen.
	<u>Activiteit</u> kleurenliedje? https://www.youtube.com/watch?v=zxN8F2e7fOk op iets lagere snelheid?
	<u>Liedje</u> Nima Naja https://www.youtube.com/watch?v=DRqpOt4JvsQ Dit is een makkelijk liedje. Klinkt "Russisch", maar is het niet. Onzin-tekst. Je kunt het zingen op verschillende manieren: vrolijk, verdrietig, langzaam, snel, zacht, hard, als een kleuter, als een oma.....
Dag 5 thema Op school	

Gedaan?	Woorden : de vloer het plafond de lamp de kast	Kleuren: alle	Materiaal: liedtekst platen van de woorden platen van alle geleerde kleuren:blauw, geel groen, rood, zwart, wit, oranje, bruin, roze, paars en grijs Praatplaat: Chaos in de klas. Voor elke leerling één, plus een exemplaar op A3 formaat	Klaarzetten: liedje dagen van de week https://www.youtube.com/watch?v=xeDqDiAm-EY liedje nima naja https://www.youtube.com/watch?v=DRqpOt4JvsQ
	<u>Voorkennis ophalen</u> Herhaal de woorden van dag 4: de muur, het raam, de stoel, de tafel, de deur. Gebruik hiervoor de woordplaten van dag 4. In de lesruimte zijn aanwezig: een raam, een muur, een tafel, een stoel (of meerdere, natuurlijk) De kinderen staan bij elkaar in het midden van de ruimte. Noem een van de vier woorden, de kinderen kijken rond en wijzen aan. Alleen <i>aanwijzen</i> . Benadruk het woord "aanwijzen", laat zien wat dat is: met je <i>vinger aanwijzen</i> (dit zijn van die woorden die ze "per ongeluk" meekrijgen)			
	<u>Liedje</u> Bekijk de kalender: Welke dag is het vandaag? Welke datum? Vul de datum in. "Vandaag is hetdag, maart, 2022" Deze keer gaan we het niet zingen, maar opzeggen. Doe voor wat je bedoelt. Benadruk de woorden <i>zingen</i> en <i>opzeggen</i> .			
	<u>Woorden aanbieden:</u> de vloer, het plafond, de lamp, de kast Laat de platen van de nieuwe woorden één voor één zien en spreek het woord (met lidwoord) rustig uit. Wijs ook in het echt aan indien mogelijk of laat zien. Nadat alle woorden aan bod gekomen zijn moeten de kinderen de woorden nazeggen. Laat de plaat zien, spreek het woord rustig uit en geef een teken aan de kinderen dat ze het mogen nazeggen. Herhaal dit, maar varieer met de manier van nazeggen: hard, zacht, langzaam, staand en stap op je plaats per woord en lidwoord, met je vuisten voor je en "boxen" per woord en lidwoord, etc.			

<u>Kort spel: Kleuren herhalen</u> Deel de stroken crêpepapier uit. Elk kind krijgt een strook, elke kleur is dus een paar keer aanwezig. Benoem de kleuren terwijl je ze uitdeelt, betrek de kinderen. De kinderen staan op een rij naast elkaar in de ruimte ("startlijn"). Neem alle kleuren nog even door: hoor je jouw kleur? wapper dan met jouw strook. Benadruk het woord "wapperen". Dan begint het spel "echt": Noem een kleur. De kinderen met deze kleur mogen zo snel mogelijk naar de overkant rennen. (of een trap op rennen, of hinkelen, of springen.....) Noem ook eens twee of drie kleuren, dan leren ze meteen het woord "en". Natuurlijk laten ze de strook crêpepapier vrolijk wapperen!				
<u>Nog eens oefenen</u> De kinderen hebben nu alle kleuren geleerd, en al 21 woorden! Deel de praatplaat van Jan van Haasteren "chaos in de klas" uit. Geef even de tijd om deze grappige plaat te bekijken. Voor de leerkracht is er exemplaar op A3 formaat, zodat je aan de groep kunt tonen wat je ziet. Formeer tweetallen. Geef zoekopdrachten waarin de reeds geleerde woorden koppelt aan een kleur. Voorbeelden: De stoel is blauw / de kast is grijs / de muur is geel / het boek is blauw / de tafel is groen / de liniaal is geel / de liniaal ligt op de vloer / de juf staat op de tafel / de schaar is rood / de pen is oranje / De woorden <i>de deur, het plafond, de lamp, het raam, de meester</i> zijn niet terug te vinden op de plaat. Je kunt zeggen: "Waar is de deur? Er is géén deur!" Kunnen de kinderen zelf ontdekken of <i>de gum</i> te vinden is op de plaat? <i>het kind</i>? Je kunt zeggen: "Waar is het kind?" Nodig de kinderen uit om te zoeken. De praatplaat mag mee "naar huis".				
Dag 6 thema Op school				
Gedaan?	Woorden : de school het schoolplein de klas	Kleuren:	Materiaal: • liedtekst • plaatjes van de woorden • lange aanwijsstok • kleurplaat "zoek dezelfde vlinders",	Klaarzetten: liedje dagen van de week https://www.youtube.com/watch?v=xeDqDiAm-EY liedje nima naja https://www.youtube.com/watch?v=DRqpOt4JvsQ

	de gymzaal		voor elk kind één exemplaar. • kleurpotloden of viltstiften • plaat "woorden dag 6", voor elk kind een exemplaar plus 1 exemplaar op A3 voor de leerkracht	
	<u>Liedje</u> Laat de kinderen kiezen welk liedje ze willen zingen: Nima Naja of het liedje van de dagen van de week. Bespreek wel eerst de kalender: welke dag is het vandaag? "Het is vandaag dag,maart (april?) 2022			
	<u>Voorkennis ophalen:</u> Loop langs alle woorden die aan de woordlijn hangen. Noem de woorden nog een keer, laat de kinderen nazeggen. Denk om het lidwoord. Geef één kind een aanwijfsstok. Dit kind mag één woord aanwijzen. Jij vraagt: "Is dit een....."? (dat kan goed of fout zijn). Leer de woorden "ja" en "nee" aan, knik bij "ja", schud je hoofd bij "nee". Laat het kind met de stok drie woorden aanwijzen, jij vraagt "is dit een", de kinderen mogen reageren met "ja" of "nee". Daarna zijn nog een paar kinderen aan de beurt.			
	<u>Woorden aanbieden</u> Laat de platen van de woorden één voor één zien en spreek het woord (met lidwoord) rustig uit. Deze woorden kunnen helaas niet in het echt worden aangewezen. Nadat alle woorden aan bod gekomen zijn moeten de kinderen de woorden nazeggen. Laat de plaat zien, spreek het woord rustig uit en geef een teken aan de kinderen dat ze het mogen nazeggen. Herhaal dit, maar varieer met de manier van nazeggen: hard, zacht, langzaam, staand en stap op je plaats per woord en lidwoord, met je vuisten voor je en "boxen" per woord en lidwoord, etc.			
	<u>Activiteit / kleuren herhalen</u> Geef elk kind de kleurplaat "zoek dezelfde vlinder", plus kleurpotloden of viltstiften om te kleuren. Deze opdracht wordt in tweetallen uitgevoerd: de kinderen kiezen een vlinder uit, zoeken samen welke vlinder dezelfde is, en overleggen in welke kleur beide vlinders worden gekleurd. Kunnen ze de kleuren al in het Nederlands benoemen? Stimuleer dit, door te benoemen wat je ziet en ze te laten nazeggen welke kleur het is. Lekker kleuren, maar nog niet alles af want de rest maken we af na "woorden herhalen".			
	<u>Woorden herhalen</u>			

	Geef elk kind een exemplaar van "Woorden dag 6". Hang het A3-exemplaar zichtbaar op. "Ontdek" samen wat er op de plaat staat: een school met een schoolplein, kinderen in de klas, is er een juf? Of een meester? Een gymzaal, zie je dat de vloer van de gymzaal blauw is? Wat doen deze kinderen? Ze steken hun hand op, doe maar na. Deze kinderen hebben een boek op tafel. Er zijn ramen, deuren, vloeren, deuren te ontdekken. Benoem ze, noem ook de kleur. Wat doen de kinderen in de gymzaal (ze klimmen naar boven, naar het plafond, doe maar na)
	<u>Kleurplaat vlinders afmaken</u>

Dag 7 thema Op school

Gedaan?	Woorden:	Tellen en cijfers:	Materiaal:	Klaarzetten:
	De wc Het wc papier De wastafel De gang De kapstok	1-12	Alle woorden. Liedje tekst Dobbelstenen Briefjes (om op te hangen)	liedje
	Herhaal de woorden van de dag ervoor. Noem eerst het woord zelf en laat de leerlingen herhalen. Laat een aantal kinderen die aangeven dat ze het kunnen, zelf een woord noemen. Voor de minder sterke kinderen de vraag <i>'is dit een *fout antwoord* of is dit een *goed antwoord*?'</i> herhaal de woorden vaak. Liedje: Schooltv: Hé hé hé wc - Liedje uit Het Zandkasteel			
	Laat de twee dobbelstenen zien. Tel met de kinderen. 1 t/m 12. Laat de afbeeldingen zien van deze getallen met het geschreven woord erbij. (HZS boekje blz 7) Gooi met twee grote dobbelstenen. Laat zien wat je gegooid heb. <i>'op de ene dobbelsteen heb ik ... en op de andere dobbelsteen heb ik ... samen is dit ...'</i> Komende dagen herhalen.			

	Woorden aanbieden: door het gebouw lopen, op zoek naar de woorden. Na laten zeggen, geschreven woord ophangen (inclusief lidwoord). In de klas plaat(jes) ophangen met deze woorden.
	Kleurplaat inkleuren Kleurplaat klik hier

Dag 8 thema Op school

Gedaan?	Woorden: De keuken De verwarming De vensterbank De sleutel De schooltas	Tellen en cijfers: 1-12	Materiaal: Liedje + tekst Dobbelstenen Briefjes om op te hangen HZS startboek blz 11	Klaarzetten: Horen zien schrijven startboekje blz 11.
----------------	---	---------------------------------------	---	--

	Herhaal de woorden van de voorgaande dagen. Vraag wie er een woord kan noemen. Vraag aan de minder sterke kinderen <i>'is dit een *goed antwoord* of is dit een *fout antwoord*'</i> Gebruik voor <i>goed</i> en <i>fout</i> de duimpjes. Liedje zingen.
--	--

	Woorden aanbieden: door het gebouw lopen, op zoek naar de woorden. Na laten zeggen, geschreven woord ophangen (inclusief lidwoord). In de klas plaat(jes) ophangen met deze woorden.
--	--

	Werkblad koppelen dobbelsteen-cijfer-woord. Horen zien schrijven startboekje blz 11. Eventueel nog een keer met de dobbelstenen gooien en de getallen laten noemen welke gegooid zijn.
--	--

--	--

Dag 9 thema Op school

Gedaan?	Woorden: Het bureau De bureaustoel Het kantoor De klok De agenda	Tellen en cijfers:	Materiaal: Agenda Briefjes om op te hangen	Klaarzetten: Schoenendozen knutselmateriaal
----------------	--	---------------------------	---	--

	Voorkennis: tellen tot 12. Terug tellen. Kinderen zelfstandig laten tellen of met een klein groepje samen tellen.			
	Woorden aanbieden: door het gebouw lopen, op zoek naar de woorden. Na laten zeggen, geschreven woord ophangen (inclusief lidwoord). In de klas plaat(jes) ophangen met deze woorden. Stoelendans: Kabouter Plop - Stoelendans - YouTube			
	Kijkdoos van de klas maken. Bouw je eigen kijkdoos - PDF Gratis download (docplayer.nl)			
	Tellen en cijfers: Werkblad HZS Blz 7 en 8 maken. Nieuwe liedje introduceren van Meester Sander.			

Dag 10 thema Op school

Gedaan?	Woorden: De tekening Het bord De stift De slijper De plakstift / de lijm	Tellen en cijfers: 1-12	Materiaal: Bal Stiften Dobbelstenen	Klaarzetten: Verder tellen tot 10 - Bewegend leren met meester Sander - YouTube
	Herhaling: Ga in een grote kring staan. Gooi met de bal. Wie de bal vangt, moet een woord noemen van de vorige dag(en). Let er op of iedereen aan de beurt komt.			
	Nieuwe woorden aanbieden: laat een tekening zien. Hang deze tekening op het bord. Vertel dat de tekening is gemaakt met stift. Laat meer materiaal zien wat nodig is om een tekening te maken, maar leg de nadruk voor nu op 'de stift, de (punten)slijper en de plakstift/de lijm.			
	Rekenen: Pak de dobbelstenen. Laat twee zijdes zien. Vraag een leerling welk getal er staat. Voor de leerlingen die dit goed kunnen, kan er gevraagd worden welk getal ervoor en welk getal erna komt. Laat de kinderen die			

	er behoefte aan hebben de afbeeldingen van HZS blz 7 zien. Introduceer het filmpje 'verder tellen tot 10' met Meester Sander. Herhaal deze een paar keer.			
	Opdracht: De kinderen maken een vrije tekening met stiften. Wie klaar is kan verder werken aan de kijkdoos.			
Dag 11 thema Op school				
Gedaan?	Woorden: Het plakband De toets De computer De prullenbak Het stopcontact de schakelaar/de lichtknop	Tellen en cijfers: 1-12	Materiaal: Bal Voorwerpen bij de woorden	Klaarzetten: Verder tellen tot 10 - Bewegend leren met meester Sander - YouTube
	Herhaling: Noem de woorden van de vorige dag. Laat leerlingen individueel woorden noemen. Vraag aan de leerlingen terug 'waar is de ...'. De leerling loopt naar het plaatje, wijst deze aan en herhaalt 'dit is de ...'			
	Laat de nieuwe voorwerpen zien van deze dag. Hang het woord bij de voorwerpen.			
	Tellen en cijfers: Gooi met de bal en tel bij elke worp door. Wanneer er bij 12 aangekomen is weer terug naar 1. Dan weer naar 12 etc.			
	Tellen en cijfers: Herhaal het filmpje van Meester Sander. Laat de leerlingen meejoggen en mee doen met het filmpje. Laat voor zover lukt de leerlingen meetellen. Doe zelf ook duidelijk mee.			
	Opdracht: Laat de leerlingen hun tekening en kijkdoos afmaken.			

Dag 12 thema Op school				
Gedaan?	Woorden: Alles herhalen vanaf dag 7.	Tellen en cijfers: 1-12	Materiaal: 2x Memoryspel vanaf dag 7 (plaatje zoeken bij woordje) Bal Laptop voor filmpje Dobbelstenen	Klaarzetten: Alle aangeboden woorden vanaf dag 7 voorzien van plaatje Verder tellen tot 10 - Bewegend leren met meester Sander - YouTube memoryspellen
	Herhaal de woorden vanaf dag 7. Maak twee groepjes en verdeel de memoryspellen over de leerlingen. Laat de kinderen bij het omdraaien van het kaartje het woord noemen. Laat als geheugensteun de woorden die in de klas hangen zien.			
	Herhaal de woorden vanaf dag 7. Kies van het memoryspel alleen de plaatjes. Leg deze plaatjes op tafel. Laat de leerlingen goed de plaatjes in zich opnemen. De leerlingen kijken weg. 1 kaartje wordt weggehaald. De leerlingen mogen weer kijken. Welk kaartje is weg? Naar moeilijkheidsniveau kunnen er meerdere kaartjes weggehaald worden.			
	Tellen en cijfers. Herhaal de getallen van 1 t/m 12. Wie kan ze alleen herhalen? Wie kan het met een klein groepje? Wie kan teruggtellen? Pak de dobbelstenen. Laat de kinderen de twee dobbelstenen gooien en de getallen noemen. 'Hoeveel gooide je op de ene dobbelsteen? En op de andere dobbelsteen? En hoeveel is dat samen?' Introduceer Robotwise en de cijfermat om naar een getal te rijden op de mat. RobotWise - Talentontwikkeling met robots voor scholen en bedrijven			
	Tellen en cijfers: Herhaal het filmpje van meester Sander. Laat de leerlingen meebewegen en meepraten met het doortellen van de getallen.			
	opdracht: Laat de leerlingen hun tekening en kijkdoos afmaken. Schiet in de goal het aantal.			